

Brüssel, 26. veebruar 2018
(OR. en)

6346/18

COHOM 28
COPS 46
CONUN 56
COASI 36
MAMA 21
COEST 41
COAFR 46
CFSP/PESC 164
DEVGEN 17

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	26. veebruar 2018
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Nõukogu järelused ELi prioriteetide kohta ÜRO inimõigusi käsitlevatel foorumitel 2018. aastal

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused ELi prioriteetide kohta ÜRO inimõigusi käsitlevatel foorumitel 2018. aastal, mille nõukogu võttis vastu 26. veebruaril 2018 toimunud 3598. istungil.

**NÕUKOGU JÄRELDUSED ELi PRIORITEETIDE KOHTA ÜRO INIMÕIGUSI
KÄSITLEVATEL FOORUMITEL 2018. AASTAL**

1. Inimõiguste austamine on Euroopa Liidu alusväärtus. Pühendumine inimõigustele on meie välistegevuse keskne sammas, nagu kajastub ELi üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias. Inimõiguste edendamine ja kaitse on mitmepoolsuse keskne element ning ÜRO süsteemi keskne sammas. Rahu ja julgeolek, inimõigused ja areng on lahutamatud ning üksteist tugevdavad. Euroopa Liidul on praegu ja talle jääb ka edaspidi neis kolmes valdkonnas juhtroll.
2. Eelkõige silmas pidades inimõiguste ülddeklaratsiooni 70. aastapäeva käesoleval aastal, toetab Euroopa Liit tugevalt ÜRO peasekretäri lubadust suurendada inimõiguste tähtsust ning seada ÜRO süsteemi prioriteediks ennetamine ja jätkusuutlik rahu, tegeledes konfliktide algpõhjustega, sealhulgas käsitledes inimõiguste rikkumisi ja kuritarvitamisi. EL kinnitab veel kord ka oma kindlat seisukohta kooskõlas Viini deklaratsiooni ja tegevuskava vastuvõtmise 25. aastapäevaga käesoleval aastal, et kõik inimõigused on universaalsed, jagamatud, vastastikusel sõltuvusel ja omavahel seotud. Lisaks tuleb EL meelde oma pühendumust kaitsmise kohustuse rakendamisele, hirmutegude kontekstis inimõiguste rikkumise ennetamisele ja peatamisele. Ta toetab inimõigustealast haridust ja koolitust käsitlevat ÜRO deklaratsiooni ning kutsub riike üles võtma meetmeid selle rakendamiseks.
3. Euroopa Liit kinnitab taas oma kindlat toetust ÜRO inimõiguste ülemvoliniku ja tema büroo ning kogu ÜRO inimõiguste süsteemi sõltumatusele ja tööle võitluses inimõiguste rikkumistega, sealhulgas riigispetsiifiliste ja temaatiliste avalduste ja resolutsioonide, uurimiskomisjonide, teabekogumissmissioonide ja erimenetluste, üldise korrapärase läbivaatamise abil ja aktiivselt toetades kõiki inimõiguste kaitsjaid võitluses nii riiklikul kui ka mitteriiklikul tasandil toime pandud rikkumistega.

4. EL rõhutab, et kõik ÜRO liikmed, sealhulgas ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmed, täidavad inimõiguste edendamisel ja kaitsmisel kõige kõrgemaid standardeid ning teevad täiel määral koostööd Inimõiguste Nõukogu ja selle mehhanismidega. EL kinnitab taas oma toetust Inimõiguste Nõukogu tulemuslikule ja tõhusale toimimisele ning on jätkuvalt pühendunud kõikide riikide ja valitsusväliste organisatsioonidega koostöö tegemisele läbipaistvas ja piirkonnaüleses protsessis, tugevdamaks Inimõiguste Nõukogu ja samal ajal kaitses selle saavutusi olulise osana ÜRO laiemast reformist inimõiguste alal.
5. Paralleelselt oma jõulise tegevusega ÜRO inimõigusi käsitlevatel foorumitel kasutab Euroopa Liit, sealhulgas ELi inimõiguste eriesindaja kaudu ja tihedas koostöös ELi piirkondlike eriesindajatega, inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks kogu maailmas jätkuvalt täiel määral ära erinevaid olemasolevaid vahendeid ja poliitikameetmeid, sealhulgas kahepoolsed inimõigustealased dialoogid, inimõiguste integreerimine ELi poliitikasse ja muud kahe- või mitmepoolsed dialoogid ja foorumid, valimiste vaatlemine, avalikud avaldused, avalik diplomaatia, projektide rahastamine ja diplomaatiline tegevus. Me tervitame ka positiivset arengut partnerriikides, inimõigustealaste edulugude ja heade tavade vahetamist kogu maailmas ning püüame jätkuvalt alustada dialoogi ja koostööd partneritega kõigist piirkondadest.
6. EL osaleb ka edaspidi aktiivselt rahvusvahelistes jõupingutustes, et saavutada sellised esmatähtsad eesmärgid nagu sooline võrdsuslikkus, naiste mõjuvõimu suurendamine ja naiste õiguste edendamine. EL jätkab tööd, et integreerida soolise võrdsuslikkuse küsimus Inimõiguste Nõukogu, peaassamblee ja teiste inimõigustealaste foorumite töösse. Tuletades meelde Euroopa konsensust arengu küsimuses, on nõukogu jätkuvalt pühendunud kõigi inimõiguste edendamisele, kaitsmisele ja teostamisele ning Pekingi tegevusprogrammi, elanikkonna ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi ja nende läbivaatamist käsitlevate konverentside tulemuste täielikule ja tõhusale rakendamisele ning selle raames seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele. EL jätkab jõupingutuste tegemist ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 ning järgnevate naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate resolutsioonide tulemusliku rakendamise nimel ning võtab tõhusamaid meetmeid, et hoida ära ja kaotada igasugune naiste ja tütarlaste vastu suunatud vägivald ja diskrimineerimine kogu maailmas.

7. Käesoleval aastal, mil tähistatakse inimõiguste kaitsjaid käsitleva ÜRO deklaratsiooni vastuvõtmise 20. aastapäeva, on Euroopa Liit tõsiselt mures, et inimõiguste kaitsjad on kõigis piirkondades üha suureneva surve all, mille hulgas on vägivaldsed rünnakud, sunniviisilised kadumised, kuritahtlikud süüdistused, karistuslikud registreerimissüsteemid, kuid ka rahastamise saamise piirangud. EL jätkab inimõiguste eest võitlevate kodanikuühiskonna organisatsioonide, inimõiguste kaitsega tegelevate üksikisikute, sealhulgas blogipidajate, ajakirjanike, muude meediategelaste ja inimõiguste küsimustega tegelevate juristide eest kindlalt seismist. Ta pöörab erilist tähelepanu konkreetsetele ohtudele, millega puutuvad kokku naised, põlisrahvaste inimõiguste kaitsjad ja muud haavatavas olukorras olevad inimõiguste kaitsjad, sh LGBTI-inimeste inimõiguste kaitsjad, ning mitmesugustele ohtudele, millega seisavad silmitsi ettevõtlusega seotud rikkumiste ja maaga seotud õiguste rikkumiste ohvrite kaitsjad. EL on jätkuvalt vastu hirmutamisele, ahistamisele ja tagakiusamisele, mis on suunatud isikute ja rühmade suhtes, kes teevad inimõiguste vallas ÜRO, selle esindajate ja mehhanismidega koostööd, ning mõistab sellise tegevuse hukka, samuti kordab sellega seoses, et toetab ÜRO peasekretäri asetäitjat inimõiguste küsimuses, sealhulgas tema tööd selles valdkonnas.
8. Rahvusvaheline üldsus ei tohi kunagi aktsepteerida karistamatust, kui on pandud toime genotsiid, inimsusvastased kuriteod, sõjakuriteod või rahvusvahelise humanitaarõiguse ja rahvusvaheliste inimõigustealaste õigusaktide rikkumine. EL jätkab seetõttu oma pikaajalisi jõupingutusi, et lõpetada karistamatus, suurendada vastutust ning toetada üleminekuaja õigusemõistmist. Koosõlas rahvusvahelise humanitaarõiguse ja humanitaarabi põhimõtetega on tsiviilelanikel ja tsiviilobjektidel üldine kaitse, neid ei tohiks rünnata ja humanitaarabil peaks olema võimalik nendeni jõuda. Lisaks sellele, eelkõige käesoleval aastal, mil tähistame Euroopa kultuuripärandiaastat, väljendab EL muret selle pärast, kui sage ja ulatuslik on kultuuripärandi hävitamine, ning kinnitab oma toetust mitmesugustel ÜRO foorumitel tehtud asjakohastele jõupingutustele ja algatustele, millega tuua esile ja otsida võimalusi sellise tegevuse ärahoidmiseks.

9. Euroopa Liit kordab oma toetust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule ja Rooma statuudi üldkehtivusele, mis tähistab käesoleval aastal oma 20. aastapäeva. Me tervitame otsust laiendada Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevust agressioonikuritegudele raamistikus, mis on kehtestatud osalisriikide viimasel assambleel. Osalisriikide täielik koostöö ja kohtu universaalsus on üliolulised, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus saaks tõhusalt täita oma lubadust tagada tegelik õiguskaitse. Sellega seoses tunneb EL sügavat kahetsust Burundi enneolematu taganemise pärast Rooma statuudist.
10. EL toetab samuti jätkuvalt tugevat inimõiguste kaitse süsteemi Euroopas, mille nurgakivideks peavad jääma Euroopa Nõukogu ning Euroopa inimõiguste konventsioon.
11. Kooskõlas ÜRO ja Euroopa Nõukogu kohaldatavate normide ja standarditega jätkab EL kõikides oma välissuhetes mitmekesisuse austamise edendamist, kaitstes ja edendades rahvusvähemuste hulka kuuluvate isikute inimõigusi, sh juba olemas olevaid õigusi.
12. EL jätkab juhtalgatuste tegemist ÜRO Inimõiguste Nõukogus ja ÜRO Peaassamblee kolmandas komitees seoses inimõiguste olukorraga Korea Rahvademokraatlikus Vabariigis, Myanmaris/Birmas ja Burundis. EL toetab meetmeid Iraani, ebaseaduslikult annekteeritud Krimmi Autonoomse Vabariigi ja Sevastopoli (Ukraina), Kongo Demokraatliku Vabariigi ja Süüria suhtes. EL kutsub jätkuvalt üles riike ja teisi osapooli tegema täielikult koostööd ÜRO Inimõiguste Nõukogu mehhanismide ja erimenetlustega ning andma neile täielik, tingimusteta ja piiramatu juurdepääs. EL jätkab nõudmist, et abi vajavatele inimestele antaks elupäästvat abi, sealhulgas Jeemenis, Süürias, Myanmaris/Birmas, Liibüas, Lõuna-Sudaanis, Kongo Demokraatlikus Vabariigis, Kesk-Aafrika Vabariigis, samuti Gaza sektoris ning valitsuse kontrollile mittealluvates piirkondades Ukrainas. EL juhib kõigil asjaomastel inimõiguste foorumitel, sealhulgas Inimõiguste Nõukogus, asjakohast tähelepanu inimõiguste olukorrale Gruusia Abhaasia piirkonnas ja Tshinvali piirkonnas / Lõuna-Osseetias. EL jätkab nõudmist, et viivitamatult lõpetataks kohutavad inimõiguste rikkumised, millest mõned võivad endast kujutada inimsusvastaseid kuritegusid, ja nende eest vastutavad isikud Korea Rahvademokraatlikus Vabariigis, Süürias, Myanmaris/Birmas, Burundis ning Lõuna-Sudaanis võetaks vastutusele.

13. EL on surmanuhtluse vastu kõikidel asjaoludel ning leiab, et surmanuhtlus on tõsine inimõiguste ja inimväärikuse rikkumine. Kui surmanuhtlus on kaotatud, kutsume valitsusi seda tähtsat saavutust põhiseaduses kaitsma ning ratifitseerima kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti teist fakultatiivprotokolli. Kui moratorium on kehtestatud, julgustame me valitsusi seda alles hoidma ja liikuma surmanuhtluse kaotamise suunas. Taandarengust tuleks hoiduda. EL kutsub surmanuhtlust endiselt rakendavaid riike üles selle kasutamist järk-järgult ära kaotama ning nõuab selle rakendamisel rahvusvaheliste miinimumkohustuste täitmist. EL taunib jätkuvalt hukkamisi ja eelkõige massihukkamisi, aga ka surmanuhtluse kasutamist alla 18aastaselt toime pandud õigusrikkumiste eest või muid miinimumnõudeid rikkudes. Pidades silmas ÜRO Peaassamblee 71. istungjärgul väljendatud tugevat piirkondadeülest toetust surmanuhtluse moratoriumit käsitlevale resolutsioonile, toetab EL jätkuvalt ÜRO tööd surmanuhtluse kaotamiseks kogu maailmas, eelkõige Inimõiguste Nõukogus ja ÜRO Peaassamblee 73. istungjärgul.
14. EL jätkab võitlust piinamise ja muul julmal, ebainimlikul või alandaval moel kohtlemise või karistamise vastu, eriti kui seda kasutavad õiguskaitseasutuste ja julgeolekujõudude töötajad. EL tuletab vajaduse korral asjaomastele riikidele, sealhulgas Süüriale, Saudi Araabiale, Myanmarile/Birmale, Burundile, Kongo Demokraatlikule Vabariigile, Bangladeshile ja Liibüale, meelde nende vastavaid kohustusi. EL on jätkuvalt mures kinnipeetud isikute väidetavate väärkohtlemise ja piinamise juhtumite pärast Hiinas ning kutsub ametivõime üles neid põhjalikult uurima.

15. EL kutsub kõiki riike üles tagama, et kadunuks jääma sundimisi ja kohtuväliseid hukkamisi avaliku või erasektori jõudude poolt uuritakse kiiresti ja tõhusalt läbipaistval ja erapooletul viisil, mis tagab nende eest vastutavate isikute nõuetekohase vastutusele võtmise, ning väljendab muret selliste juhtumite pärast, eelkõige Liibüas, Süürias, Myanmaris/Birmas, Bangladeshis, ebaseaduslikult annekteeritud Krimmi Autonoomses Vabariigis ja Sevastopoolis (Ukrainas), valitsuse kontrollile mittealluvates piirkondades Ukrainas, Venemaa Föderatsioonis, Filipiinidel, Pakistanis, Burundis ja Venezuelas.
16. Tuletades meelde oma eelmisi järeldusi, kordab EL veel kord oma jõulist ja ühemõttelist hukkamõistu terrorismi suhtes selle kõigis avaldumisvormides, olenemata kelle poolt ja mistahes põhjusel sellised aktid sooritatakse. Olles täielikult teadlik tõsistest probleemidest, mida terrorioht ja vägivaldne äärmuslus põhjustavad riikide stabiilsusele ja julgeolekule, kutsub EL kõiki riike üles tagama, et terrorikuritegudele reageeritakse täielikus kooskõlas rahvusvahelise õiguse, sealhulgas rahvusvaheliste inimõigustealaste õigusaktide, rahvusvahelise pagulasõiguse ja rahvusvahelise humanitaarõigusega. EL rõhutab, kui tähtis on kaitsta ja edendada terrorikuritegude ohvrite õigusi.
17. Pidades silmas Viini deklaratsiooni ja tegevuskava, keskendub EL üha rohkem majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste kaitsmisele ja edendamisele ning jätkab jõupingutusi kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamise suunas, saavutamaks õigustel põhineva lähenemisviisi kaudu kestliku arengu eesmärgid, sealhulgas inimõigused sellistes valdkondades nagu tervishoid, haridus, toit, eluase, puhas joogivesi ja kanalisatsioon ning inimväärne töö, samuti arendada ja suurendada sotsiaalkaitse põhialuste ulatust ning kaotada sooline lõhe. Sellega toetatakse ja edendatakse kaasamist kui hea valitsemistava olulist vahendit.

18. EL kinnitab veel kord, et igasugune inimkaubandus, sealhulgas kaubitsemine rändajate ja pagulastega, on inimõiguste tõsine rikkumine, organiseeritud kuritegevuse vorm ning oht rahule, demokraatlikule valitsemistavale ja õigusriigi põhimõttele. EL jätkab tööd eelkõige ÜRO ja Aafrika Liiduga, et parandada rändajate ja pagulaste inimõiguste kaitsmist Liibüas ja mujal.
19. Lisaks rõhutab EL vajadust kaitsta tõhusalt inimõigusi, pöörates erilist tähelepanu konkreetsetele ohtudele, millega puutuvad kokku haavatavas olukorras olevad inimesed. EL tuletab meelde, et sundrändega kaasnevad sageli keerulised probleemid. Ebaseaduslik ränne võib tekitada suuri väljakutseid ja avaldada lähte-, transiidi- ja sihtriikidele halba mõju. EL rõhutab jätkuvalt, kui oluline on järgida rahvusvahelist pagulasõigust, sealhulgas tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet, inimõigusi käsitlevat õigust ning kohustust kaitsta inimesi inimkaubanduse ja muu väärkohtlemise eest, ning jääb vankumatult oma kohustuse juurde tagada varjupaiga taotlemise õigus. EL osaleb endiselt täielikult aruteludes ÜRO ülemaailmsete kokkulepete üle, mis põhinevad 2016. aasta septembris vastu võetud pagulasi ja rändajaid käsitleval ÜRO deklaratsioonil. EL tunnistab, et riikidel on suveräänne õigus otsustada, keda oma riigi territooriumile lubada, ning neil on õigused ja kohustused hallata ja kontrollida oma piire, mis on riikide julgeoleku oluline element täielikus kooskõlas nende rahvusvaheliste kohustustega.
20. EL mõistab jätkuvalt hukka juhtumid, kui rikutakse üksikisikute või rühmade vabadust ja turvalisust, sealhulgas meelevaldsete vahistamiste ja kinnipidamiste kindlaks tehtud juhtumid, mis eelkõige on leidnud aset Venezuelas, Eritreas, Hiinas ja Türgis eelkõige pärast 2016. aasta juulis toimunud riigipöördekatset, samuti okupeeritud Palestiina territooriumil, sealhulgas Palestiina alaealiste meelevaldne vahistamine Iisraeli poolt.

21. EL toetab jätkuvalt ja kindlalt õigust arvamus- ja sõnavabadusele nii internetis kui ka mujal, sh ajakirjanike ja blogipidajate jaoks, ning õigust kogunemis- ja ühinemisvabadusele kogu maailmas ning kutsub jätkuvalt üles riike, sealhulgas Venemaa Föderatsiooni, Hiinat, Bahreini, Burundit, Valgevenet, Sudaani, Egiptust, Türgit, Vietnami, Iraani ja Kongo Demokraatlikku Vabariiki lõpetama nende vabaduste piiramine ja neid vabadusi ebaproportsionaalselt piiravate õigusaktide kohaldamine ning kodanikuühiskonna organisatsioonide tegutsemisruumi põhjendamatult piiramine. EL mõistab jätkuvalt hukka ajakirjanike ja muude meediategelaste tapmised, vägivaldaaktid, hirmutamise ja ahistamise riiklike ja valitsusväliste osalejate poolt.
22. EL kutsub kõiki riike, sealhulgas Kambodža, Venezuela, Aserbaidžaan, Etioopia, Gabon, Togo, Venemaa Föderatsioon ja Valgevene, üles täitma oma kohustusi seoses poliitiliste vabadustega, sealhulgas poliitilise opositsiooni õigused, õigus rahumeelselt meelt avaldada, õigus osaleda avalikus elus ning demokraatlike normide ja õigusriigi põhimõtete austamine.
23. EL jätkab usu- ja veendumusvabaduse edendamist kõigi inimeste jaoks, on kindlalt vastu usulisele sallimatusele ning püüab saavutada suuremat kaitset nendele inimestele, kes kuuluvad usu- või muudesse vähemustesse kogu maailmas, diskrimineerimise, tagakiusamise ja vägivalda eest. EL jätkab tööd oma algatustega usu- ja veendumusvabaduse alal Inimõiguste Nõukogus ning ÜRO Peaassamblees, pöörates eelkõige tähelepanu varem võetud kohustuste täitmisele. EL on jätkuvalt vastu rassismi, rassialase diskrimineerimise, ksenofoobia ja sellega seotud sallimatuse kõigile vormidele terves maailmas. EL jätkab võrdsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtete edendamist ÜRO foorumitel ja oma välistegevuses ning võitlemist mis tahes diskrimineerimise vastu mis tahes alusel, sh diskrimineerimine soo, rassi, etnilise või sotsiaalse päritolu, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, puude, vanuse, seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel.

24. EL jätkab algatuste tegemist, et toetada laste õiguste edendamist ÜRO foorumitel, ja koostöö tegemist ÜRO laiemas liikmeskonnaga selle prioriteedi käsitlemiseks, eelkõige lapse õiguste, sealhulgas relvakonfliktides ja vaesuses elavate laste õiguste edendamine ja kaitse ning vägivalla kõigi vormide kaotamine, sealhulgas kiusamine ning kahjulikud tavad, nagu laps-, varajased ja sundabielud ning naiste suguelundite moonutamine.
25. EL jätkab koostööd kõigi sidusrühmadega üle maailma seoses algatustega, mille eesmärk on tagada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete rakendamine, sealhulgas riiklike tegevuskavade kaudu, ning edendada inimõiguste rikkumiste eest vastutuse võtmist ja vajadust tõhusa õiguskaitsevahendi järele kõigile inimõiguste rikkumiste ohvritele, tervitades juhtpõhimõtete rakendamisel vastastikuse õppe võimalusi.
-